

"Crec en la figura del ciutadà nascuda el 1789"

'Dislocacions' és l'obra guanyadora del premi d'assaig Joan Fuster. Ferran Sàez Mateu (la Granja d'Escarp, Segrià, 1964) la planteja com la tercera part d'una trilogia iniciada el 1998 amb 'La invenció de l'home'.

Dislocacions, un títol ben suggerent per al moment actual. Com planteja la reflexió sobre aquest cocepte?

—Em pregunto una mica arqueològicament pels orígens de l'actual crisi política, no des d'esdeveniments recents sinó remuntant-me a fets que podrien semblar remots. Si a *La invenció de l'home* recorro als discursos legitimatoris sobre la conquesta d'Amèrica, en el cas de *Dislocacions* em remeto a la tradició judeo-cristiana i al món grec.

Però diguem que amb *Dislocacions*, he pretès remarcar que la irracionalitat, que en el moment actual ha guanyat alguns àmbits, com ara la pseudo-ciència, és el producte d'un desplaçament de la racionalitat cap a uns terrenys que tradicionalment no són els seus.

Per exemple, l'art va adoptant progressivament un discurs menys emotiu i més racional; i per contra, disciplines com la medicina tendeixen a ser més emocionals i menys racionals, si ens fixem en branques com l'aromateràpia o les flors de Bac. És a dir, i tornant a la tradició grega, el lloc que abans ocupava l'àgora ara l'ocupa l'oracle.

—Però això comporta una sèrie de conseqüències polítiques importants...

—Òbviament. Ara hi ha un excés d'informació. Mentre que la generació dels nostres pares va patir una manca d'informació, avui, en democràcia, es produeix una allau d'informació incontrolable, que tampoc es pot deixar circular lliurement.

—El concepte de dislocació, aplicable a nivell general, seria vàlid si parlem de les noves tecnologies?

—Un dels punts que he tractat amb detall és Internet. Jo diria que la xarxa és un gran tronc del qual, de moment, han sortit pocs violins. El problema d'Internet és el que deia abans, un excés d'informació per a la qual hem de trobar algun sistema discriminatori. La xarxa no és democràtica, perquè no es basa en el diàleg. Cadascú hi diu la seva, sense tenir en compte les possibles conseqüències.

—Vol dir, per tant, que la democràcia, avui, és una pura fal·làcia?

—Jo encara crec en la figura del ciutadà nascuda el 1789 que es veu ofegada per la presència d'una democràcia formal que ha entrat en un procés d'arteriosclerosi. Vivim en el que jo anomeno un estat pericial, basat en una infinitat d'informes molts dels quals contradictoris, una mena de laberint anquilosat per al qual, d'altra banda, les alternatives que en sorgeixen em semblen poc serioses.

RAFA GIL

"El lloc que abans ocupava l'àgora ara l'ocupa l'oracle."

També són poc seriosos la terminologia i els conceptes en què basem els nostres sistemes de comportament. Per exemple, el terme globalització no es correspon ni de lluny amb la realitat actual. Es diu que Internet és globalitzador, si treiem del mapamundi tots els països del Tercer Món. Vull dir que ens parapetem en una estructura basada en conceptes i termes que s'han buidat de contingut, molts dels quals creats per l'esquerra i que amb el pas del temps la dreta ha acabat apropiant-se. Aquesta és una dislocació important.

—Quina solució hi proposa, doncs?

—Abandonar, abans que res, la correcció política i les croses de l'estil del pensament únic o globalització. I sobretot, no intentar desvincular-nos de les tradicions culturals que ens són pròpies. Provenim de la tradició grega i de la judeo-cristiana, i no podem negar-la, perquè jugar al joc de la transgressió acabarà convertint-se en un cul-de-sac. Hem de tenir en compte que el triomf de la transgressió condueix a la impossibilitat de continuar transgredint i això defineix un moviment pendular amb conseqüències negatives.

Per tant, hem d'apel·lar a la responsabilitat, no en un sentit moral sinó des d'una òptica col·lectiva, a partir de la recuperació de la noció de ciutadà.

Eliseu T. Climent